

субота 14 квітня 2012 року

ВК

НАША ІСТОРІЯ

Олександр НАМОЗОВ. Костопіль. Місто над Замчиськом. Біля витоків

Продовження.

Початок у попередніх номерах.

Згодом станція ще кілька разів переходила з рук у руки, а підрозділи Кавуна і Лиходька зазнали значних втрат після несподіваного контрудару спільних загонів більшовиків з Погоринської радянської соціалістичної республіки та Сарненської партійної більшовицької організації.

У вересні 1920 р. у Костополі нараховувалося 417 будинків та проживало 2990 осіб.

25 квітня 1920 року Костопіль було окуповано польськими військами, яким до жовтня цього ж року вдалося повністю закріпитись у місті. На той момент у Костополі не працювало жодне підприємство, свою роботу вони відновили лише з 1921 року, ко-

на території міста продовжувалося будівництво та реконструкція млинів. Водяні млини були розташовані на вулицях Замчисько і Костельній, парові — на Фабричній та Коперніка, а вітряні — на вулицях 3 Травня та Замчисько.

Активно розбудовувалися нові сучасні крамниці та бакалійні лавки. Найбільша їх кількість знаходилася у центрі міста на вулицях Торговій та Пілсудського.

З 1920 до 1939 року кількість крамниць та крамничок вироста майже до 200, лише один відсоток власників їх становили українці, решта знаходилася у власності євреїв. Вони були власниками і всіх боєнь, швейних майстерень та взуттєвих виробництв. Саме Костопіль та Степань були відомі на всю Волинь виробництвом

якісного взуття. По чоботи сім'ї Мочин у складі шести братів, майстрів-взуттєвників їхали, долаючи відстань у сотні кілометрів. Чоботи забирали оптом зі складів, які знаходилися

ли у березні Ризькою мирною угодою були визначені такі умови: Польщі відходить частина західно-українських та західно-білоруських територій, у тому ж числі і Рівненщина разом з Костоподем. Поляки були дуже зацікавлені у цьому багатому лісом, торфом, базальтом та сировиною для цементної та керамічної промисловості терені, розвиток його економіки та культури їм був не потрібен.

Після того, як на терені запанували поляки, у Костополі було проведено перепис населення. У 1920 році частка єврейського населення у місті становила 76% (у Рівному — 82,4%, Березно — 93%, Корці — 81%, Острозі — 56%, Здолбунові — 17%). Українське населення проживало переважно в селах.

За доволі короткий термін у місті почали працювати всі промислові підприємства та крамниці. Одними з основних продуктів торгівлі, як і за Російської імперії, були зерно та борошно, тому

тевиків їхали, долаючи відстань у сотні кілометрів. Чоботи забирали оптом зі складів, які знаходилися навпроти залізничного вокзалу. Тут працював також і другий у місті ярмарок. Ще перед Першою світовою війною худобу і коней почали продавати в окремому місці від збіжжя та

промислових товарів. Так було і при польській владі. Поблизу вокзалу всю велику площу у ярмарковий день було заставлено возами, з яких і проводилася торгівля. Залізничний вокзал продовжував залишатися фактично другим центром міста. Першим мером Костополя було обрано поляка Олександра Валецького. На вулиці Коперніка доволі швидкими темпами звели будівлю мерії, а поряд з нею - надсучасний на ті часи готельно-ресторанний комплекс (готель «Боболі», готель «Вікторія»).

З космачевської пристані на експорт продовжувалося відвантаження лісу та лісопродукції, яка вироблялася на тартаках міста і фабриці фанери. Почав працювати потужний державний тартак, а для його працівників зводили житло у приміському селі Адамівка.

*На фото: 1 - вул. Пілсудського;
2 - вул. Торгова.*

*Продовження публікації
уриwkів із книги читайте
у наступних номерах газети.*